

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN: NL10NWAB0636750906

KvK: 67682065

Fractie Partij voor de Dieren
Mevrouw A. Hanssen

088 88 90 100

info@waterschaplimburg.nl

www.waterschaplimburg.nl

datum 19 maart 2024
uw kenmerk
zaaknr. 2024-Z1890
documentnr. WLDOC-1037746042-8949
onderwerp Beantwoording artikel 35-vragen over de bestrijding van muskus- en beverratten

Beste mevrouw Hanssen ,

Per e-mail van 19 februari 2024 heeft u aan het dagelijks bestuur een aantal vragen gesteld over de bestrijding van muskus- en beverratten. In het vervolg van deze brief reageren wij successievelijk op uw vragen.

U schrijft: "Waterschap Limburg heeft in 2022 en 2023 geld uitgetrokken om nieuwe bestrijders van bever- en muskusratten aan te trekken en er worden voor 2024 weer nieuwe bestrijders aangetrokken."

Vraag 1

Er zijn diverse manieren om deze dieren te vangen en te doden. Welke methodes werden de afgelopen 5 jaar door WL ingezet en om hoeveel gevangen dieren per methode gaat het? Hoeveel rattenvangers waren er gedurende die jaren?

Antwoord op vraag 1

- a. De beverrat wordt in levend vangende kooien gevangen en vervolgens gedood met een luchtdrukwapen met luchtdruk van 25 joules waarmee deze dieren "weidelijk" (in overeenstemming met de jachtregels) worden gedood. Dit wordt gedaan om te voorkomen dat otters en bevers ongewild gevangen worden wanneer klemmen zouden worden gebruikt.
  - Bestrijders hebben een draagverlof voor dragen van het wapen tijdens het werk (ook niet zijnde eigen terrein);
  - De politie heeft het wapen voor aanschaf beoordeeld en na aanschaf alle wapens geschouwd.
- b. De muskusrat wordt in gecertificeerde Conibear 110 klemmen gevangen en in verdrinkingsvallen.
- c. Muskus- en beverratbestrijders:
  - In de periode 2019-2022 bestond het team MBB uit 12,6 Fte waarvan effectief 10,5 Fte. Het verschil wordt veroorzaakt door deelnemers aan het Generatiepact en ziekteverzuim;
  - In 2023 bestond het team uit 15,6 Fte waarvan effectief 13,5 Fte. Het verschil wordt veroorzaakt door deelnemers aan het Generatiepact en ziekteverzuim.

Vraag 2

Op welke wijze wordt samengewerkt met Duitse en Belgische bestrijding? Op welke wijze wordt in deze landen de bestrijding aangepakt?

Antwoord op vraag 2

De Senior Adviseur Buitenland van WL bespreekt tijdens de subcommissie-vergaderingen A en B van de Grenswatercommissie (naast het delen van de actuele vangstcijfers) vragen naar de actuele groei en vangsten van bever- en muskusratten in NRW. In de komende vergaderingen wordt gevraagd of ze open staan voor het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie. Er zal namelijk als vervolgstap een strategie moeten komen: blijven vangen zoals we dat nu doen, vangen over de grens, e/o samenwerken met Duitse partners.

In NRW is de probleemdruk matig tot laag. Aan Duitse zijde moet rekening gehouden worden met de wetgeving inzake de jacht en de bescherming van soorten. Volgens de Natuurbeschermingswet mogen dieren alleen in individuele gevallen gevangen en gedood worden. Volgens de Belgische federale Natuurbeschermingswet is er een geldige reden vereist. Daartoe behoort bijvoorbeeld schade aan de waterhuishouding of de bescherming van inheemse soorten. Op grond van het Noordrijn-Westfaalse besluit van het ministerie van Landbouw van 27 dec 2022 bestaat er bij de bestrijding van muskus- en beverratten een publiek belang. Het ministerie van Landbouw wil zich ervoor inzetten, om de muskusrat (valt nu onder de jachtwetgeving) en de beverrat gelijk te stellen in termen van jachtwetgeving en plant een bewustmakingscampagne. Er zal o.a. meer reclame worden gemaakt voor het gebruik van het vlees en het nut van de jacht. In jachtgebieden kunnen vallenzetters worden toegelaten. Op grond van de Jachtwet moeten jacht-/beschermingsperioden (b.v. voor dieren met jongen) in acht genomen worden. Jagen is moeilijk vanwege de inspanning en de financiële lasten.

Vraag 3

Hoeveel andere dieren, niet zijnde bever- of muskusratten, zijn gevangen dan wel gedood door deze methodes?

Antwoord op vraag 3

	2019	2020	2021	2022	2023
Limburg					
Rode Amerikaanse rivierkreeft					36
Wasbeer					8
Zonnebaars					1
aal			2		
aalscholver	1	1	1	1	2
amerikaanse nerts	17	4	1		1
baars					1
bever				1	1
blankvoorn	1				1
bruine rat	719	446	439	426	598
bunzing	2	1		1	1
grauwe gans			1		
holenduif	1				
karpers	2				
snoek	5	3	3	3	5
steenmarter		1		1	
waterhoen		1	1		7
wilde eend	4	2	3	2	2
woelrat		3			16
wolhandkrab				1	
zeelt	1			3	
zwarte rat		1			1
Totaal	753	463	451	450	681
Gewenste bijvangst	736	451	440	427	645
Resterend	17	12	11	23	36

Geel: Gewenste bijvangst

Vraag 4

Wat gebeurt er met de andere, niet zijnde bever- of muskusratten, gevangen dieren indien deze gewond zijn?

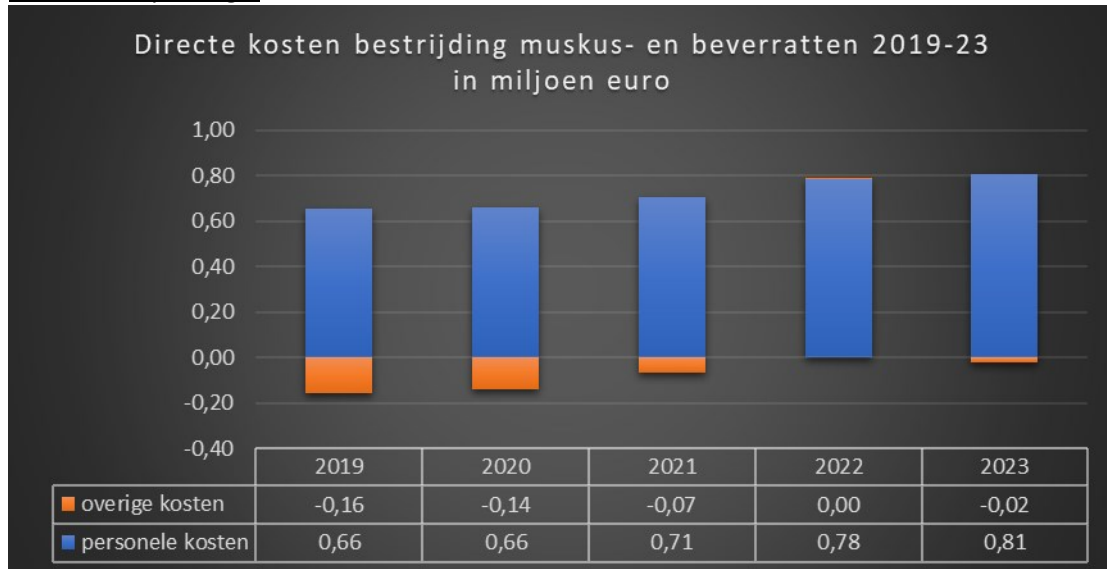
Antwoord op vraag 4

Dit gebeurt nagenoeg nooit omdat de dodende vangmiddelen ruim onder water staan. De in de levend vangende kooien gevangen dieren worden vrijgelaten en zijn nooit gewond.

Vraag 5

Wat zijn de kosten van de bestrijding van muskus- en beverratten per jaar over de afgelopen 5 jaar? (Graag uitgesplitst over de jaren en personele kosten/overige kosten)

Antwoord op vraag 5

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van de personele kosten en directe kosten voor muskus- en beverrattenbeheer. Bij de directe kosten zijn ook inkomsten opgenomen zoals de bijdrage van de Unie van Waterschappen.

Vraag 6

Wat zijn in Limburg de kosten van de schade die door muskus- en beverratten zijn aangebracht aan dijken of andere gebieden over de afgelopen 5 jaar? (graag uitgesplitst)

Antwoord op vraag 6

De kosten van door muskus- en beverratten aangebrachte schade is nihil omdat de dieren zoveel mogelijk direct bij de instroom uit Duitsland worden gevangen.

Vraag 7

Muskus- en beverratten zijn dieren die anatomisch zijn aangepast aan het onderwaterleven. Zij kunnen langer dan vele andere zoogdieren onder water blijven. Verdrinkingsvallen zijn daarom voor deze dieren bijzonder dieronvriendelijk vanwege de lange doodstrijd die de dieren meemaken. Bent u het met ons eens dat WL zich moet inzetten om onnodig dierenleed te voorkomen? Is het DB bereid om een einde te maken aan het inzetten van verdrinkingsvallen? Zo ja, per wanneer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 7

De strategie is erop ingericht om alle muskus- en beverratten die Nederland binnenkomen direct te vangen. Beverratten worden zoals eerder aangegeven gevangen met levend vangende kooien. In de levend vangende kooien worden ook muskusratten gevangen; veel muskusratten zwemmen de kooien echter voorbij. Omdat de dieren zich nog niet gevestigd hebben, is het alleen inzetten van

gecertificeerde klemmen ontoereikend. Daarom blijven er verdrinkvallen nodig zolang er sprake is van instroom uit Duitsland.

Vraag 8

Bent u bekend met de resultaten van het Life Mica project? Maakt WL gebruik van de innovaties die Lifemica heeft opgeleverd? Zoals eDNA, slimme vallen en slimme camera's? Zo ja, wat zijn de resultaten van deze innovaties? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 8

- a. Ja, het waterschap probeert via het landelijke netwerk van bestrijdingsorganisaties op de hoogte te blijven van (nieuwe) methoden om muskus en beverratten te bestrijden die diervriendelijker zijn en/of minder bijvangst geven.
- b. Op landelijk niveau worden onderzoeken naar andere manieren van bestrijden gevolgd, bijvoorbeeld een project van Life MICA (internationaal samenwerkingsverband) naar slimme vangkooien. Noot: Het Life MICA project is inmiddels afgerond (4-jarig LIFE project). Er worden pogingen ondernomen om een vervolgproject op te zetten.

Vraag 9

Bent u er mee bekend dat het Life Mica project mogelijk een vervolg krijgt om de diervriendelijke vangmethodes te vervolmaken en uit te breiden, en daardoor tevens op personele kosten van rattenvangers te bezuinigen? Is WL bereid om deel te nemen aan dit vervolgproject? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 9

- a. Ja, het waterschap is bereid om deel te nemen aan een vervolgproject.
- b. Een bezuiniging op bestrijders kan alleen als in Duitsland de aanpak vergelijkbaar wordt met die van Nederland. Zolang daar niet geïntervenieerd wordt op de bestaande situatie zijn wij als Limburg medeverantwoordelijk om alle instroom naar Nederland via Limburg proberen te vangen. Daarnaast zijn er nog geen ervaringsgegevens van de daadwerkelijke tijdsbesparing van de slimme vangkooi omdat daarvoor de testperiode te beperkt en de bedrijfszekerheid onvoldoende was.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 35 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur zal een afschrift van deze brief ter kennisneming worden toegezonden aan de leden van het algemeen bestuur.

Met vriendelijke groet,

het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg,

de secretaris-directeur,
ir. E.J.M. Keulers MMO

de dijkgraaf,
S.M.M. Borgers